

Onderwijssysteem

Aruba

beschreven en vergeleken met
het Nederlandse systeem

Dit document geeft informatie over het onderwijssysteem van Aruba. We leggen uit wat het Nederlandse equivalent is van de meest voorkomende diploma's uit Aruba met als doel: toelating tot het Nederlands hoger onderwijs.

Disclaimer

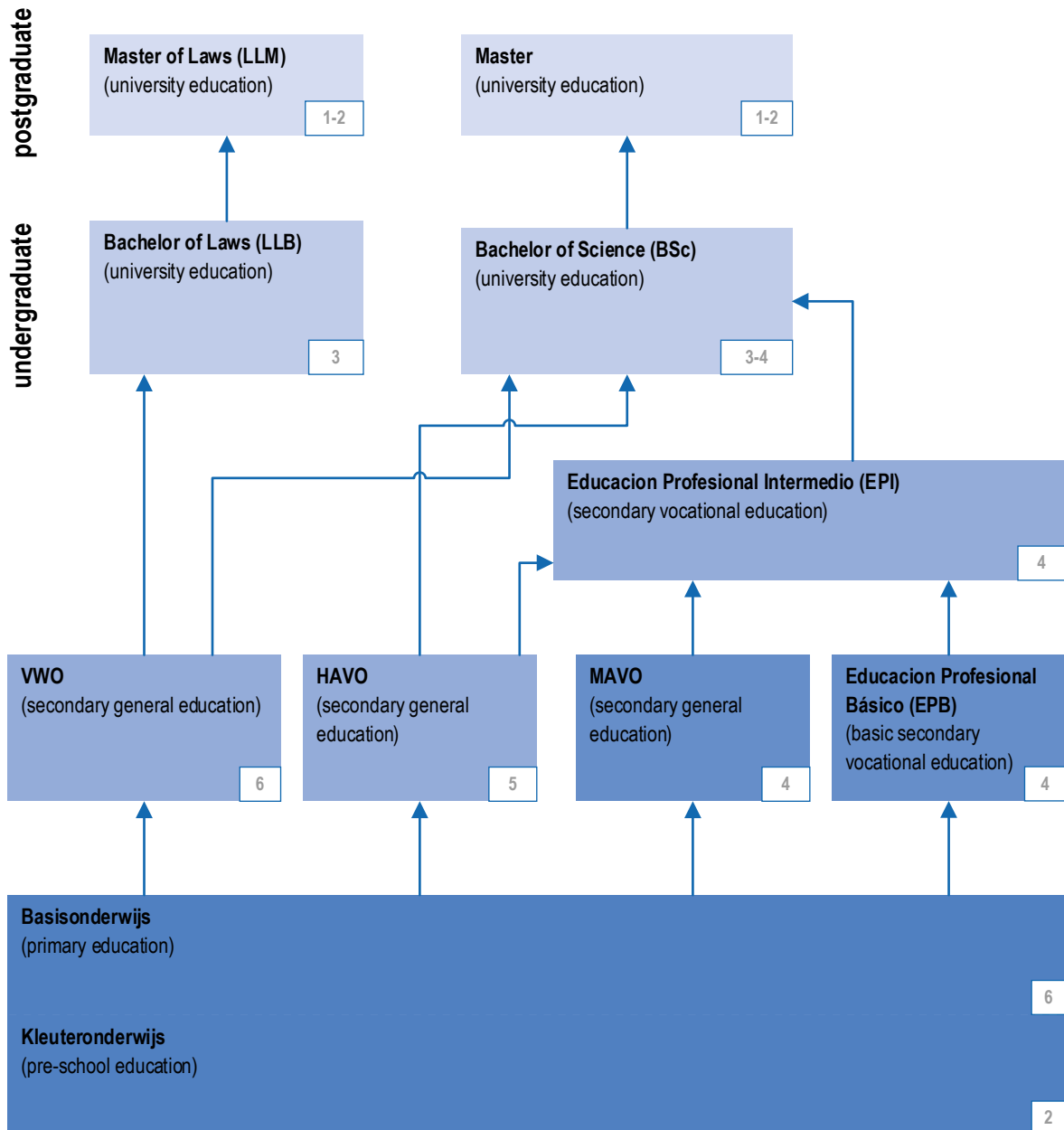
We doen ons best om de informatie zo up-to-date mogelijk te houden. We aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor schade die is ontstaan als gevolg van fouten of onvolledige informatie in dit document.

Op deze publicatie, met uitzondering van het beeldmateriaal, is de Creative Commons Naamsvermelding NietCommercieel 3.0 Unported-licentie van toepassing. Ga naar www.nuffic.nl/cc/ voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.

Onderwijssysteem Aruba

■ Onderwijssysteem Aruba

0 Duur van de opleiding

■ Waarderingstabel

In dit overzicht staan links de buitenlandse diploma's die het meest voorkomen bij toelatingsverzoeken tot het hoger onderwijs. De andere kolommen tonen de Nederlandse waardering met de vergelijkbare niveaus in het Nederlandse en Europese kwalificatieraamwerk.

Buitenlands diploma	Nederlandse waardering en NLQF-niveau	EQF-niveau
MAVO-diploma	vmbo-t-diploma	2
MBO-diploma	mbo-diploma (kwalificatieniveau 1-4)	1-4
MBO-diploma (EPI, niveau 4)	mbo-diploma (kwalificatieniveau 4)	4
HAVO-diploma	havodiploma	4
VWO-diploma	vwo-diploma	4+
Graad van Volledig Bevoegd Leerkracht (IPA)	bachelorgraad in het hbo (lobo)	6
Akte van bekwaamheid van de tweede graad tot het geven van voortgezet onderwijs (IPA)	bachelorgraad in het hbo (lovo)	6
Getuigschrift van het met goed gevolg afgelegd eindexamen bedrijfseconomie (Universiteit van Aruba)	bachelorgraad in het hbo	6
Bachelorgraad in de rechten/ <i>Bachelor of Laws</i> (Universiteit van Aruba)	bachelorgraad in het wo	6
<i>Bachelor of Science (BSc)</i> (Universiteit van Aruba)	bachelorgraad in het hbo	6
<i>Master of Business Administration</i> (Universiteit van Aruba)	mastergraad in het hbo	7
Graad meester in de rechten/ <i>Master of Laws (LLM)</i> (Universiteit van Aruba)	mastergraad in het wo	7

NB

- Dit is een globaal advies waaraan je geen rechten kunt ontleen.

Onderwijssysteem Aruba

- NLQF = Nederlands kwalificatieraamwerk; EQF = Europees kwalificatieraamwerk.
- Het EQF/[NLQF-niveau](#) zegt niet zozeer iets over de studie-inspanning of -inhoud, maar wel over wat iemand kan en weet als een bepaald leerproces is afgerond.
- Informatie over de Nederlandse waarderingen staat op onze website: [onderwijssysteem Nederland](#).
- [SBB, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven](#), waardeert buitenlandse diploma's en opleidingen op vmbo- en mbo-niveau. De waardering kan afwijken wanneer SBB het diploma waardeert voor toelating tot het mbo of de arbeidsmarkt.

■ **Introductie**

Het eiland Aruba was tot 1986 deel van de Nederlandse Antillen. Sinds dat jaar geniet het eiland een *Status Aparte* en werd het een volkomen zelfstandig en autonoom land binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

In het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, voor het laatst gewijzigd in 1998, zijn de Koninkrijksaangelegenheden geregeld, waarbij ook zelfstandigheid in eigen aangelegenheden. Onderwijs behoort tot deze categorie. Op ministerieel niveau zijn tussen de 3 landen van het Koninkrijk afspraken gemaakt over de erkenning van de diploma's van het algemeen vormend voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Deze afspraken zijn vastgelegd in het protocol van samenwerking op het gebied van onderwijs tussen Aruba, Nederland en de (voormalige) Nederlandse Antillen.

In een zogenoemde 'Gemengde Commissie' worden op regelmatige basis veranderingen in het onderwijsbeleid besproken, met als doel de aansluiting van het voortgezet onderwijs op Aruba op het hoger onderwijs in Nederland te bevorderen. In 2012 is een protocol voor samenwerking op basis van gelijkwaardigheid op het gebied van onderwijs ondertekend tussen Aruba en Nederland.

Eén van de afspraken daaruit voortvloeiend is dat Arubaanse onderwijsinstellingen voor hun accreditatie een beroep kunnen doen op de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Dit is met name van belang voor de erkenning van diploma's en certificaten. De directie Onderwijs van het ministerie van Onderwijs is verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderwijsbeleid.

Het onderwijssysteem is van het Nederlandse systeem afgeleid. Het wordt grotendeels door de overheid gefinancierd. Op Aruba wordt zowel openbaar als bijzonder (voornamelijk katholiek) onderwijs gegeven. Het is de bedoeling dat de eerste 6 groepen les krijgen in het Papiamentu. Deze taal is één van de verplichte vakken in het voortgezet onderwijs.

- De onderwijstaal is Nederlands en Papiamentu.
- De leerplicht is voor kinderen van 4 tot en met 16 jaar.
- Het academisch jaar loopt van augustus tot en met juni.

■ Basis- en voortgezet onderwijs

Basisonderwijs

Het primair onderwijs is ingedeeld in kleuteronderwijs voor de leeftijdsgroep 4-6 jaar en basisonderwijs voor de leeftijdsgroep 6-12 jaar. Naast het reguliere basisonderwijs kent men ook het speciaal onderwijs, onderverdeeld in onderwijs voor moeilijk lerende kinderen, zeer moeilijk lerende kinderen en dove en slechthorende kinderen.

Aan het einde van het laatste leerjaar van het basisonderwijs, kiezen de leerlingen vervolgonderwijs in het algemeen voortgezet onderwijs of lager beroepsonderwijs op grond van het schooladvies, de cijfers en in bepaalde gevallen een toets of test.

Voortgezet onderwijs

Het algemeen voortgezet onderwijs (*AVO; Enseñansa secundario general*) bereidt scholieren van 12 jaar en ouder voor op hun toekomst en op verdere studie.

Het algemeen voortgezet onderwijs (AVO) wordt ingedeeld in:

- een 2-jarige basiscyclus verdeeld over een basiscyclus MAVO en een basiscyclus HAVO/VWO;
- een 2-jarige bovenbouw middelbaar algemeen vormend voortgezet onderwijs (MAVO), dat een nominale duur heeft van in totaal 4 jaar: 2 jaar basiscyclus en 2 jaar bovenbouw;
- een 3-jarige bovenbouw hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO) dat een nominale duur heeft van in totaal 5 jaar: 2 jaar basiscyclus en 3 jaar bovenbouw;
- een 4-jarige bovenbouw voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (VWO), dat een nominale duur heeft van in totaal 6 jaar: 2 jaar basiscyclus en 4 jaren bovenbouw.

Het beroepsgericht onderwijs wordt ingedeeld in:

- lager beroepsonderwijs, *Educacion Profesional Basico* (EPB) voor de leeftijdsgroep 12-18 jaar, met een duur van 4 jaar. Of een duur van 3 jaar voor de speciale praktische opleiding voor leerlingen die moeite hebben met leren uit boeken ('aspirantenopleiding');
- middelbaar beroepsonderwijs, *Educacion Profesional Intermedio* (EPI) voor de leeftijdsgroep vanaf 16 jaar, met een duur van 3 tot 4 jaar.

Daarnaast kent Aruba de reguliere volwasseneducatie, met de Openbare Avond Leergangen (OAA) technisch onderwijs en met de VAVO (Volwassenen Algemeen Voortgezet Onderwijs), algemeen voortgezet onderwijs, zoals avond-

MAVO, avond-HAVO en avond-VWO en Onderwijs voor werkzoekenden (*Enseñansa pa Empleo*).

Algemeen voortgezet onderwijs

Dit onderwijs is in het schooljaar 2004-2005 geherstructureerd. Het algemeen voortgezet onderwijs nieuwe stijl bestaat uit een 2-jarige basiscyclus verdeeld over een basiscyclus MAVO en een basiscyclus HAVO/VWO. Vanaf het schooljaar 2006-2007 worden in de 2-jarige bovenbouw (na de 2-jarige basiscyclus) 3 profielen aangeboden:

- Natuurwetenschappen
- Mens- & Maatschappijwetenschappen
- Humaniora

Een profiel is een pakket van samenhangende vakken met het oog op het vervolgonderwijs. De profielsystematiek bestaat uit een gemeenschappelijk deel, een profieldeel met het verplichte vak wiskunde en een keuzeruimte. De vakken uit het gemeenschappelijk deel zijn: Nederlands, Engels, Papiamentu, culturele en kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding, individu & samenleving/maatschappijleer. Het vak Papiamentu wordt tot en met het derde leerjaar verplicht aangeboden en kan als keuzevak worden gekozen in het profieldeel.

De profielvakken en de talen Nederlands en Engels van het gemeenschappelijk deel kennen naast schoolexamens ook externe examens. Bij het eindexamen wordt gebruik gemaakt van dezelfde Nederlandse eindtermen, examenprogramma's en examens voor de vakken Nederlands, Engels, Spaans 1&2, wiskunde A1&2 en B1&2, natuurkunde 1&2, scheikunde, biologie, economie 1&2, management en organisatie en vergelijkbare eindtermen en examenprogramma's voor de vakken aardrijkskunde en geschiedenis.

Het niveau van het MAVO-diploma is vergelijkbaar met dat van een vmbo-t-diploma in Nederland.

Naar het HAVO en het VWO kan men ook rechtstreeks van de lagere school doorstromen. De differentiatie tussen de opleidingen is evenals in Nederland naar moeilijkheidsgraad. De leerlingen beginnen dan met een gemeenschappelijke basiscyclus van 2 jaar.

Bij het HAVO-eindexamen wordt gebruik gemaakt van dezelfde Nederlandse eindtermen, examenprogramma's en examens voor de vakken Nederlands, Engels, Spaans 1&2, Frans 1&2, wiskunde A1&2 en B1&2, natuurkunde 1&2, scheikunde, biologie, economie 1&2, management en organisatie en

vergelijkbare eindtermen en examenprogramma's voor de vakken aardrijkskunde en geschiedenis.

Het niveau van het HAVO-diploma is vergelijkbaar met dat van een havodiploma in Nederland.

Bij het VWO-eindexamen wordt gebruik gemaakt van dezelfde Nederlandse eindtermen, examenprogramma's en examens voor de vakken Nederlands, Engels, Spaans 1&2, Frans, wiskunde A1&2, B1&2, natuurkunde 1&2, scheikunde 1&2, biologie 1&2, economie 1&2, management en organisatie en vergelijkbare eindtermen en examenprogramma's voor de vakken aardrijkskunde en geschiedenis.

Het niveau van het VWO-diploma is vergelijkbaar met dat van een vwo-diploma in Nederland.

Daarnaast bestaat op het eiland de op Amerikaanse leest geschoeide privé-opleiding *The International School of Aruba*. De waardering van dit middelbare schooldiploma wordt in Nederland uitgevoerd op dezelfde manier als die van een diploma van een Amerikaanse middelbare school.

Beroepsgericht onderwijs

Het beroepsgericht onderwijs (*educación profesional*) bestaat uit lager beroepsonderwijs, *educación profesional basico* (EPB) en middelbaar beroepsonderwijs, *educación profesional intermedio* (EPI).

Educación Profesional Basico (EPB)

Het lager beroepsonderwijs heeft een nominale studieduur van 4 jaar. Sinds augustus 2011 is er, in plaats van een 2-jarige basiscyclus, gevolgd door een 2-jarige beroepscyclus, een andere structuur, te weten: een startjaar en een 3-jarige beroepscyclus, waardoor de leerling een jaar langer de tijd heeft om zich het beroep van zijn of haar keuze eigen te maken. Sinds 2014-2015 is de nieuwe structuur helemaal geïmplementeerd.

De beroepscyclus is onderverdeeld in 3 sectoren:

- techniek
- economie
- verzorging

Daarnaast bestaat er een aspirant-opleiding voor moeilijk lerende kinderen van dezelfde leeftijdscategorie. Het EPB leidt op voor een beroep op de Arubaanse arbeidsmarkt en voor het vervolgonderwijs op Aruba in het middelbaar beroepsonderwijs, de *Educacion Profesional Intermedio* (EPI).

Educación Profesional Intermedio (EPI)

Het middelbaar beroepsonderwijs leidt op voor een beroep op de arbeidsmarkt en daarnaast voor nationaal of internationaal vervolgonderwijs op hbo bachelorsniveau. Het EPI leidt op voor middelbaar beroepsonderwijs op kwalificatieniveau 3 (vakopleiding, zelfstandig beroepsbeoefenaar) of kwalificatieniveau 4 (middenkaderopleiding, kaderfunctionaris of specialist).

Het middelbaar beroepsonderwijs bestaat uit de units:

- **Techniek (*Ciencia & Tecnologia*)**, met de opleidingen voor Bouwkunde, Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde (niveau 4), Algemene Operationele Technieken (niveau 4) en Technische Onderwijsassistent (post mbo). De opleiding voor Technisch Onderwijs Assistent was een eenmalige opleiding die ten behoeve van het Arubaans Onderwijs werd opgezet.
- **Engelstalige Horeca (*Hospitalidad & Turismo*)**, met de opleidingen *Associate of Science Degree* (niveau 4) in *Hospitality Management* (toekenning van credittransfer naar bachelorsopleiding) en *Immediate Employment Associate of Applied Science in Culinary Arts* (niveau 3), *certified Cook/Apprenticeship Program* (niveau 2).
- **Economie (*Economia*)**, met de opleidingen voor Financiële Administratie, Commerciële Dienstverlening en Toeristische Administratie, Directie Secretaresse en Toeristische Secretariaat (allemaal niveau 4).
- **Gezondheidszorg en dienstverlening (*Salubridad & Servicio*)** met de opleidingen voor Verpleegkunde (niveau 4), Verzorging (niveau 3), Sociaal Pedagogisch Medewerker (niveau 3), Apothekersassistent (niveau 4).

Het niveau van het *diploma van het Arubaanse middelbaar beroepsonderwijs* is vergelijkbaar met dat van een mbo-diploma op kwalificatieniveau 1-4, afhankelijk van de richting.

Het niveau van het *diploma van het Arubaanse middelbaar beroepsonderwijs* (EPI, niveau 4) met het vak 'toelating tot het hbo' is vergelijkbaar met dat van een mbo-diploma op kwalificatieniveau 4.

■ Toelating hoger onderwijs

Veel studenten gaan in het buitenland studeren, omdat het aanbod vanuit het hoger onderwijs op Aruba relatief gering is.

De diploma's van het VWO, HAVO en MBO bieden toelating en aansluiting tot het hoger onderwijs op Aruba, Nederland, de voormalige Nederlandse Antillen, de Verenigde Staten van Amerika, Canada, verschillende landen uit Latijns-Amerika en het Caribische gebied, en in Europa.

■ Hoger onderwijs

Aruba heeft 2 instellingen voor het hoger onderwijs die gesubsidieerd worden door de regering:

- *Instituto Pedagógico Arubano* (IPA), de hoger beroepsgerichte opleiding voor onderwijsgevenden;
- Universiteit van Aruba (UA).

Naast het IPA en de UA is er op Aruba ook een aantal particuliere instellingen zoals All Saints University of Medicine, Xavier University School of Medicine, Compulearn (IT training), Doc (opleidingen en training op het gebied van financiële administratie, management, marketing en economie) en de Caribbean University die geen wettelijke basis (Landsverordening) hebben in Aruba. De Caribbean University is overigens wel erkend door het Amerikaanse *Middle States Association of Colleges and Schools* (MSCHE).

Instituto Pedagógico Arubano (IPA)

Deze instelling van hoger beroepsonderwijs leidt op tot het beroep van leerkracht aan het kleuter-, basis-, en voortgezet onderwijs. De nominaal 4-jarige opleidingen hebben een eerste gemeenschappelijk oriënterend jaar voor alle richtingen, daarna volgt de beroepsgerichte fase. In het derde jaar vindt onder andere de stage in het buitenland plaats en ten slotte volgt de afstudeerfase. De toelatingseisen zijn minimaal een HAVO-diploma of MBO-diploma plus toelatingstesten.

Voorheen kende het instituut de volgende 4 opleidingen tot onderwijzer:

- Opleiding voor leerkracht voor de leeftijdscategorie 4-8 jaar;
- Opleiding voor leerkracht voor de leeftijdscategorie 6-12 jaar;
- Opleiding voor leerkracht *movencion y salud* (beweging en gezondheid) voor de leeftijdscategorie 4-12 jaar.

Deze opleidingen werden afgerond met de graad van Volledig Bevoegd Leerkracht.

Het niveau van de *graad van Volledig Bevoegd Leerkracht* is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs, lerarenopleiding basisonderwijs (lobo).

- Opleiding voor een tweedegraads akte van bekwaamheid voor het voortgezet onderwijs. Aan het eind van de opleiding werd het getuigschrift verleend van de Akte van Bekwaamheid van de tweede graad tot het geven van voortgezet onderwijs, en de bevoegdheid om les te geven aan de leeftijdsgroep 12 tot 18 jaar binnen de MAVO, HAVO/VWO t/m klas 3, LBO en MBO.

Het niveau van de *Akte van Bekwaamheid van de tweede graad* tot het geven van voortgezet onderwijs is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs, lerarenopleiding voortgezet onderwijs (lovo).

Vanaf 2012-2013 biedt IPA de volgende opleidingen aan:

- Opleiding Primair Onderwijs, voor de leeftijdsspecialisatie 4-8 en 6-12 jaar (beide nominaal 4 jaar);
- Opleiding Basis Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs voor zittende leerkrachten van het Speciaal Onderwijs (nominaal 2½ jaar);
- Een verkort traject 6-12 opleiding voor leerkrachten van de specialisatie 4-8 en andere leerkrachten die de bevoegdheid 6-12 erbij willen halen;
- Tweedegraads opleiding voor Consumptieve Technieken (CT) voor het voortgezet onderwijs (nominaal 3 jaar); alleen voor zittende leerkrachten en leerkrachten met een MBO/HBO-diploma in de horeca.

De overige tweedegraads lerarenopleidingen die IPA aanbiedt, zijn:

- Algemene sociale wetenschappen
- Culturele en kunstzinnige vorming
- Informatiekunde
- Natuur en techniek
- Papiamento
- Persoonlijke vorming

Derdegraads lerarenopleidingen worden niet meer aangeboden.

Ten slotte biedt het instituut nascholingscursussen in deeltijd aan (cursus pedagogisch didactisch getuigschrift (1,5 jaar), remedial teaching voor het

voortgezet onderwijs (2 jaar) en remedial teaching voor het basisonderwijs (2 jaar).

Universiteit van Aruba (UA)

De Universiteit van Aruba biedt voornamelijk hoger beroepsgerichte opleidingen aan met uitzondering van de studierichting rechtsgeleerdheid. De universiteit heeft 4 faculteiten:

- Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR)
- Financieel Economische Faculteit (FEF)
- *Faculty of Hospitality and Tourism Management Studies (FHTMS)*
- *Faculty of Arts and Science (FAS)*

Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR)

Toelatingseis voor deze in 1988 opgerichte faculteit is minimaal het VWO-diploma. De faculteit kent tegenwoordig een 3-jarig bachelorprogramma dat afgerond wordt met de universitaire bachelorgraad in de rechten *Bachelor of Laws (LLB)* en een 1-jarig masterprogramma dat afgerond wordt met de universitaire mastergraad *Master of Laws (LLM)* in het Arubaans Recht. Daarvóór werd een 4-jarige opleiding aangeboden die afgerond werd met de graad van Meester in de Rechten.

Het niveau van de *graad van bachelor in de rechten/Bachelor of Laws (LLB)* is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het wetenschappelijk onderwijs in Nederland.

Het niveau van de *graad van meester in de rechten/Master of Laws (LLM)* is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het wetenschappelijk onderwijs in Nederland.

Financieel Economische Faculteit (FEF)

De toelatingseis voor deze faculteit (in 1993 opgericht) is minimaal het HAVO-diploma of een MBO-diploma op kwalificatieniveau 4. Aan het eind van de nominaal 4-jarige opleiding wordt het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegd eindexamen Bedrijfseconomie verleend. Sinds 2007 worden aan deze faculteit twee hoger beroepsgerichte opleidingen (bedrijfseconomie en commerciële economie) aangeboden, die worden afgerond met de graad *Bachelor of Science in Economics*.

Het niveau van het *getuigschrift van het met goed gevolg afgelegd eindexamen bedrijfseconomie* is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs in de richting economie.

Faculty of Hospitality and Tourism Management Studies (FHTMS)

De opleidingen worden in het Engels gegeven. De toelatingseis is het HAVO-diploma, MBO-diploma op kwalificatieniveau 4 en een toets van beheersing van het Engels (Toefl en SAT). Aan het eind van de nominaal 3-jarige opleiding wordt het *getuigschrift van het met goed gevolg afgelegd bachelorexamen International Tourism Management* met de titel *Bachelor of Science (BSc)* of een *masterexamen International Tourism & Business* met de titel *Master Business Administration (MBA)* verleend.

Deze faculteit (opgericht in 2005) maakt als enige gebruik van het beoordelingssysteem van *The American (alphabetical) grading system*.

Het niveau van de graad *Bachelor of Science (BSc)* is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs in Nederland.

Het niveau van de graad van *Master Business Administration (MBA)* is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het hoger beroepsonderwijs in Nederland.

Faculty of Arts and Science (FAS)

In 2009 is bij de Universiteit van Aruba de *Faculty of Arts and Science (FAS)* opgericht. De faculteit biedt de volgende opleidingen aan:

- 4-jarige bacheloropleiding *Organization, Governance & Management*;
- 4-jarige bacheloropleiding *Social Work & Development*;
- 2-jarige masteropleiding *Social Work & Development*.

■ Beoordelingssystemen

De waarderingcijfers lopen van 1 (zeer slecht) tot 10 (uitmuntend). Deze waarderingsschaal geldt voor zowel het basisonderwijs, voortgezet onderwijs als het hoger onderwijs, met uitzondering van de *Faculty of Hospitality and Tourism Management Studies*, die het Amerikaanse waarderingssysteem hanteert. De studielast wordt nog niet voor alle opleidingen in *European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)* aangegeven.

In cijfers	In woorden	Betekenis
10	tien	uitmuntend
9	negen	zeer goed
8	acht	goed
7	zeven	ruim voldoende
6	zes	voldoende
5	vijf	bijna voldoende
4	vier	onvoldoende
3	drie	zeer onvoldoende
2	twee	slecht
1	één	zeer slecht

■ Accreditatie en kwaliteitszorg

De Arubaanse regering streeft naar kwalitatief hoogstaand lokaal onderwijs, dat zich kan meten met het basis-, voortgezet en hoger onderwijs van de belangrijkste referentielanden: Nederland en de Verenigde Staten. Zowel de voorbereidingen en de invoering van de vernieuwingsprogramma's getuigen van het streven naar een eigen Arubaans onderwijs van hoge kwaliteit.

Centraal binnen de kwaliteitszorg staan de opvattingen van de scholen over wat zij zelf kwalitatief goed onderwijs vinden. Hierbij worden de wettelijke eisen betrokken en dienen de scholen rekening te houden met de leerlingen, studenten en de verwachtingen van de maatschappij. De scholen en hun bevoegd gezag zijn verantwoordelijk voor de eigen interne kwaliteitszorg. Dit betekent dat de scholen vanuit de vernieuwing van het onderwijs, gestimuleerd worden om hun activiteiten te organiseren en te beoordelen vanuit de visie op kwaliteitszorg.

Het toezicht op het onderwijs is opgedragen aan de inspectie van het onderwijs. De [inspectie](#) beoordeelt, bewaakt en bevordert de kwaliteit van het onderwijs.

Het instrument waarmee de inspectie het onderwijs onderzoekt is het Arubaanse toezichtkader. In het toezichtkader dat vergelijkbaar is met het toezichtkader van de Nederlandse inspectie, staat duidelijk aangegeven wat van scholen verwacht wordt. Het toezichtkader beschrijft 15 kwaliteitsaspecten die zijn ondergebracht in 4 domeinen: Zorg voor Kwaliteit, Onderwijs en Leren, Opbrengsten en Organisatie en beheer.

Op het gebied van kwaliteitszorg van het hoger onderwijs streeft Aruba naar samenwerking tussen instellingen voor het hoger onderwijs op de voormalige Nederlandse Antillen, in Nederland, de Verenigde Staten en in de eigen regio. Daarbij wordt toegewerkt naar aansluiting bij de accreditatieorganen. In 2012 is een protocol voor samenwerking op basis van gelijkwaardigheid op het gebied van onderwijs ondertekend tussen Aruba en Nederland.

Eén van de afspraken daaruit voortvloeiend is dat Arubaanse onderwijsinstellingen voor hun accreditatie een beroep kunnen doen op de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Dit is met name van belang voor de erkenning van diploma's en certificaten. Het Instituto Pedagogico Arubano is de eerste onderwijsinstelling op Aruba die een opleiding, namelijk de lerarenopleiding basisonderwijs, heeft laten beoordelen volgens het Nederlandse stelsel. Meer informatie staat op de [website van de NVAO](#).

■ **Lijst hogeronderwijsinstellingen**

- [Universiteit van Aruba \(UA\)](#)
- [Instituto Pedagogico Arubano \(IPA\)](#)

■ **Handige websites**

- [Website van Directie Onderwijs Aruba \(DEA\)](#) met onder meer [informatie](#) over het hoger onderwijs op Aruba.
- Website van de overheid met [informatie over diplomawaardering](#) en diverse onderwerpen op het gebied van [Arubaans onderwijs](#).
- Website van de overheid met [informatie over de Inspectie Onderwijs \(IO\)](#) en een [pagina met contactgegevens IO](#) (en andere departementen).
- [Website van Colegio EPI](#), Educacion Profesional Intermedio, voor middelbaar beroepsonderwijs op Aruba.
- [Website van Colegio Arubano](#) HAVO/VWO.
- [Website van de afdeling Onderwijs](#) (Arubahuis) in Nederland; deze afdeling verzorgt de opvang van de Arubaanse studenten die in Nederland komen studeren.